

**Uchwała Nr IV/28/2019
Rady Miejskiej w Suszu
z dnia 21 lutego 2019 r.**

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.¹⁾) i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) Rada Miejska w Suszu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie na lata 2019-2024, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Susza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stanisław Błonkowski

1. Zmiana tekstu jednolitego została ogłoszona w Dz. U. z 2018 r. poz. 994; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432 i poz. 2500

Załącznik
do Uchwały Nr IV/28/2019
Rady Miejskiej w Suszu
z dnia 21 lutego 2019r.

Gminny
program przeciwdziałania przemocy
w rodzinie
oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie
na lata
2019-2024

Susz, 2019 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

I. PODSTAWY PRAWNE **str. 3**

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE **str. 4**

1. Definicja przemocy

2. Rodzaje przemocy

III. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY **str. 7**

1. Pomoc Społeczna

2. Policja

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4. Oświata

5. Służba zdrowia

6. Zespół Interdyscyplinarny (grupy robocze)

IV. OPIS REALIZACJI DZIAŁAŃ **str. 11**

V. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY W ŚRODOWISKU LOKALNYM. **str. 12**

VI. CELE PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE **str.15**

1. Cel Główny

2. Cele szczegółowe

VII. ADRESACI PROGRAMU **str. 15**

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY **str. 15**

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU **str. 16**

X. MONITORING PROGRAMU **str. 16**

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nasręcza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest:

1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. Rozdział drugi pt. „Wolność Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając

obywatelowi prawo żądania od organów władz publicznych szczególnej ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją.

2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma co do zasady charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego, które jest ścigane z urzędu.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny bądź też przez osoby będące świadkami przemocy w rodzinie.

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Definicja przemocy

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność,

nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej, służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy uważają, że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swymi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swojej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie.

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy. Według J. Merlibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się: „każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”.

Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi a agresorem na ich niekorzyść.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary

- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból
- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.
5. Zaniedbanie - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Wiąże się z brakiem dostatecznej troski rodzicielskiej, co może być powodem powstawania uszczerbku na zdrowiu i powodować szkody psychiczne.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
Przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie

	się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
Przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
Przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia
Zaniedbanie	żywieniowe, higieniczne, medyczne, jako stanu wynikającego z braku dbałości czy też opieki, stosowanego najczęściej wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.

Wszystkie rodzaje przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Rzadko bywa, aby ofiara doznawała tylko i wyłącznie jednej formy przemocy.

III. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Pomocy Społeczna
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Policja
4. Służba Zdrowia
5. Oświata
6. Zespół Interdyscyplinarny (grupy robocze)

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny pomocy społecznej:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;

4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa:

6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta - A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

- 1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel Zespołu Interdyscyplinarnego (grupy robocze)

Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym i poza nim,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 2) monitorowanie sytuacji rodziny, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

IV. OPIS REALIZACJI DZIAŁAŃ

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suszu świadczy poradnictwo prawne i psychologiczne oraz socjalne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Ponadto w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Iławie udzielana jest pomoc i wsparcie:

- 1) świadczenie pomocy osobom i rodzinom, które znajdują się w różnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza tym, w których występuje zjawisko przemocy,
- 2) udzielanie schronienia i krótkotrwałego, całodobowego pobytu w ośrodku, szczególnie ofiarom przemocy do czasu przezwyciężenia sytuacji kryzysowej,
- 3) wspieranie osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej poprzez poradnictwo specjalistyczne, a szczególnie poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne.

Głównym celem działalności MGOPS jest pomoc i wsparcie mające na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

2. W Punkcie konsultacyjno-terapeutycznym w Suszu udzielana jest pomoc osobom:

- 1) będącym w kryzysie,
- 2) uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i innych środków odurzających,
- 3) doświadczającym przemocy w rodzinie,
- 4) stosującym przemoc w rodzinie.

Celem Punktu jest :

- 1) zwiększenie dostępu mieszkańców do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz wiedzy w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień,
- 2) zmniejszenie poziomu bezradności wśród uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających, współuzależnionych oraz doświadczających przemocy w rodzinie,
- 3) wstępna diagnoza i ocena sytuacji rodzinnej,
- 4) udzielanie konsultacji psychologicznych,
- 5) udzielanie porad prawnych,
- 6) motywowanie do podjęcia leczenia,
- 7) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- 8) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.

V. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY W ŚRODOWISKU LOKALNYM.

Przemoc ze strony osób najbliższych jest doświadczeniem trudnym. Istnieją mechanizmy psychologiczne sprawiające, że ofiary racjonalizują sobie takie przeżycia, usprawiedliwiają sprawców, obwiniają siebie. Jednocześnie presja społeczna może stanowić barierę przed ujawnieniem przemocy osobom obcym. Szczególne znaczenie, jakie w polskiej kulturze przypisuje się rodzinie, może utrudniać rozpoznanie problemów w niej występujących.

Istnieje wiele nieścisłości, jeśli chodzi o dane statystyczne zjawiska przemocy w rodzinie, gdyż jest to często problem ukryty, wstydlivy do ujawnienia, często przemilczany, dlatego badania z zakresu tej tematyki mogą mieć nieco zatarty obraz rzeczywistego jej rozmiaru.

Jednym z największych wyzwań jest bezrobocie, które stanowi zwykle problem wielowymiarowy i odczuwany w różnych sferach życia człowieka i rodziny, mogący stać się przyczyną ubóstwa, przemocy w rodzinie czy różnego rodzaju uzależnień. Znaczący odsetek stanowią również bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Czynniki takie jak wiek, płeć, wykształcenie, brak doświadczenia czy kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy mogą wpływać na wydłużanie się okresu pozostawania bez zatrudnienia.

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne. Z badań przeprowadzonych do sporządzenia Strategii Polityki Społecznej Gminy i Miasta Susz wynika, że jednym z dominujących problemów na terenie gminy jest bezrobocie, które w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska ubóstwa. To z kolei w powiązaniu z bezrobociem i brakiem perspektyw na poprawę sytuacji do alkoholizmu. Alkoholizm natomiast może prowadzić do przemocy w rodzinie. Spatologizowana rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń, podatnych na patologie.

Tabela nr 1. Liczba interwencji domowych na terenie Gminy Susz.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych:	348	352	362
w tym: dotyczących przemocy w rodzinie	35	38	47
Ogółem pokrzywdzonych:	118	126	130
W tym: - kobiet	46	52	57
- mężczyzn	28	26	16
-dzieci	44	48	57
Liczba nietrzeźwych sprawców.	37	42	47
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie	12	9	8
Liczba osób umieszczonych w Izbie wytrzeźwień po interwencji dotyczącej przemocy w rodzinie.	12	9	8
Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień	52	48	43

Źródło: Komisariat Policji w Suszu

Powyżej zostały przedstawione dane dotyczące liczby odnotowanych interwencji domowych oraz liczba nietrzeźwych sprawców w tym dotyczących przemocy.

Tabela nr 2 Liczba osób względem, których podejmowano czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba wniosków które wpłynęły do GKRPA w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu	77	142	112
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy	93	104	84
Ilość spraw skierowanych na drogę sądową	17	21	11
Ilość osób skierowanych na leczenie	13	20	1
Ilość osób przyjętych w punkcie konsultacyjno-terapeutycznym	105	122	115

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2016-2018 do Punktu Konsultacyjnego wpłynęło łącznie 331 wniosków. GKRPA przeprowadziła rozmowy z 281 osobami, na leczenie skierowano 34 osoby oraz wystosowano 49 wnioski do Sądu Rejonowego w Iławie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Tabela nr 3 Liczba osób korzystających z programu korekcyjno- edukacyjnego.

Przemoc w rodzinie	2016	2017	2018
Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie.	0	3	2
Osoby uczestniczące w programie korekcyjno- edukacyjnym	0	3	2
Osoby które ukończyły program korekcyjno- edukacyjny.	0	3	2

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Iława.

Tabela nr 4 Liczba założonych „Niebieskich Kart”

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba wypełnionych formularzy NK - część A	68	65	60
Liczba prowadzonych procedur NK	74	75	71
Liczba zakończonych procedur NK	69	67	65

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Susz.

W świetle danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Suszu skala problemu przemocy w rodzinie jest znaczna., jednak można zauważyć istotny spadek liczby zakładanych „Niebieskich Kart”. Spośród wszystkich wypełnionych formularzy NK, najczęściej wypełniane są przez funkcjonariuszy policji, pracownika mgops oraz przedstawicieli oświaty. W latach

2016-2018 roku procedurę zakończono w 201 przypadkach na skutek ustania przemocy i zrealizowania indywidualnego planu pomocy lub z braku zasadności podejmowania działań.

VI. CELE PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Cel Główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Susz.

2. Cel główny będzie realizowany przez następujące cele szczegółowe:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie wsparcia osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- 4) zapobieganie stosowaniu przemocy,

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY

Zakładane rezultaty:

- 1) podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,

- 2) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- 3) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- 4) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji zajmujących się zadaniami z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 6) podniesienie kwalifikacji osób zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Susz, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITORING PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suszu będzie podlegał procesowi monitoringu w formie sprawozdań, będą one dotyczyły realizacji programu za rok poprzedni. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suszu na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu.

Monitorowanie pozwoli na ocenę m.in.:

- 1) poziomu realizacji zadań,
- 2) form udzielanej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- 3) instytucji podejmujących działania na rzecz rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- 4) różnych form działań skierowanych ogólnie do społeczności lokalnej.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Olga
Stanisław Blonkowski